

Nr. A83/017

6 mei 1983

PAN-EUROPESE JONGERENSAMENWERKING IN IMPASSE

De van Oosteuropese zijde zo gewenste samenwerking tussen Oost- en Westeuropese jongerenorganisaties is in de loop van 1982 enigszins in het slop geraakt. De impasse is vooral het gevolg van de toegenomen kritische houding aan westerse kant. Aangezien Nederlandse jongeren en hun organisaties actief bij de samenwerking betrokken zijn, is het van belang terug te blikken op de gebeurtenissen van het afgelopen jaar (o.m. op een in Amersfoort gehouden vredesconferentie) en een inschatting te geven van de gevolgen daarvan voor jongere activiteiten in de nabije toekomst.

PAN-EUROPESE JONGERENSAMENWERKING IN IMPASSE

Het raamwerk

Op 14 oktober 1980 ondertekenden jongerenorganisaties uit West- en Oost-Europa in Budapest het zogenoemde "constituerende document betreffende de structuur voor pan-europese jongeren- en studentensamenwerking". Na jaren onderhandelen hadden bedoelde organisaties overeenstemming bereikt over tekst en inhoud van datgene wat vanaf dat moment in het internationale spraakgebruik als het "Framework" zou worden aangeduid.

De overeenkomst behelsde naast een plechtige verklaring, waarin met nadruk gesteld werd dat de samenwerking gezien moest worden als een uitvloeisel van de Helsinki-slotakte over Europese veiligheid, de uitwerking van gemaakte afspraken over de frequentie van gezamenlijke bijeenkomsten en bovendien de taakomschrijving van het permanente lichaam dat de samenwerking moest gaan coördineren. Graag hadden de Oosteuropese onderhandelaars een nog verdergaande overeenkomst tot stand zien komen. Het creëren van zo hecht mogelijke Oost-West-samenwerkingsverbanden is en blijft immers het ideaal van internationale communistische mantelorganisaties omdat die organisaties dankzij hun omvang, structuur en financiële mogelijkheden binnen zo'n samenwerkingsverband per definitie over een voorsprong kunnen beschikken.

Toch kan de raamwerk-overeenkomst gezien worden als een goede eerste stap in die richting. Het belang dat van Oosteuropese zijde aan de totstandkoming ervan gehecht wordt, bleek nog onlangs toen het Hongaarse persbureau MTI ter gelegenheid van de 37ste verjaardag van de Wereldfederatie van Democratische Jongeren (WFDJ), de internationale communistische mantelorganisatie die de hoofdrol van de Oostblok-inbreng in de samenwerking vertolkt, een verklaring uitgaf waarin te lezen viel :

"Op initiatief van de WFDJ kwam in 1980 in Budapest het raamwerk voor pan-europese jongeren- en studentensamenwerking tot stand met het doel vreedzame coëxistentie en internationale samenwerking te bevorderen"*).

De pan-europese jongeren- en studentensamenwerking (PEJSS) **) wordt van westerse zijde vooral gedragen door de CENYC. Deze Raad van Europese Nationale Jeugdcomité's is het samenwerkingsverband van nationale koepelorganisaties uit de meeste westerse en neutrale landen in Europa. De Nederlandse koepel van jongerenorganisaties heet het NPIJ, het Nederlands-Platvorm voor

*) MTI, 10 november 1982. De samenwerking is een gevolg van initiatieven van weerskanten. Het is dan ook veelzeggend, dat MTI het wil doen voorkomen alsof het een eenzijdig WFDJ-initiatief is geweest.

**) Engelse afkorting : AEYSC, All European Youth and Student Cooperation.

Internationaal Jongerenwerk. Bij het NPIJ zijn aangesloten de jongerenorganisaties van vrijwel alle politieke partijen (van ANJV tot en met JOVD), de jongerenorganisaties van de belangrijkste Nederlandse vakbonden en organisaties die zich met jongerenwerk bezighouden.

Van het begin af aan - al bij de onderhandelingen die tot het raamwerk leidden zijn Nederlandse jongeren intensief bij de Oost-West-samenwerking betrokken geweest, niet in het minst door de relatief sterke positie die het NPIJ binnen het CENYC-bestuur inneemt.

Activiteiten in 1982

De raamwerk-overeenkomst legde vast dat eens per jaar een consultatieve vergadering van Europese jongeren- en studentenorganisaties moest plaatsvinden. Voorts werd een zogeheten "consultatieve follow-up groep" (CFUG) in het leven geroepen die de consultatieve vergaderingen moest voorbereiden (vergaderfrequentie : 2 à 3 keer per jaar). Als uitvloeisel van de overeenkomst werden in 1981 en 1982 vijf werkgroepen gevormd, die ieder een specifiek onderwerp van de samenwerking voor hun rekening namen (vergaderfrequentie : 1 à 2 keer per jaar). Bovendien wordt ieder jaar een grote gezamenlijke manifestatie over een deelonderwerp georganiseerd, waarvoor een voorbereidingswerkgroep nog weer eens 2 à 3 keer bijeen moet komen.

Al met al betekent dit dat vertegenwoordigers van bij de PEJSS betrokken organisaties elkaar gemiddeld eens in de vier weken ergens in Europa ontmoeten. Een frequentie die Oostblok-inlichtingendiensten en -beïnvloedingsinstanties ruime aanknopingspunten biedt om actief te zijn in de richting van westerse jongeren. Als men daarbij bedenkt dat deze jongeren als bestuurders van bijvoorbeeld de jongeren-afdeling van een politieke partij voorbestemd zijn om later belangrijke functies te gaan bekleden binnen die partij, dan wordt het Oosteuropese enthousiasme vanzelfsprekend.

In 1982 vonden de navolgende PEJSS-bijeenkomsten plaats:

26-27 maart	Marburg (BRD)	Vorbereidingswerkgroep voor een in oktober in Amersfoort te houden Europese jongeren conferentie
27-28 maart	Budapest	Werkgroep Jeugdtoerisme en -uitwisseling
23-25 april	Hamburg	Werkgroep Jongeren- en Studentenbijdrage aan de Nieuwe Internationale Economische Orde (NIEO-werkgroep)
29 april-2 mei	Lage Vuursche	Werkgroep Milieu
8-9 mei	Brussel	CFUG
18-20 juni	Kreuznaaf (BRD)	Werkgroep Jongeren- en Studentenbijdrage aan de Implementatie van de Slotakte van Helsinki (CVSE-werkgroep)

20-22 augustus	Kiljava (Finl.)	Vorbereidingswerkgroep "Amersfoort"
1 september	Frankfurt am Main	Vorbereidingswerkgroep "Amersfoort"
2-4 september	Genève	Werkgroep Jeugdtoerisme en -uitwisseling
24-26 september	Colnbrook (GB)	CVSE-werkgroep
1-3 oktober	Espoo (Finl.)	NIEO-werkgroep
14-17 oktober	Amersfoort	Europese Jongeren en Studenten Dialogo over Vrede en Ontwapening
5-6 november	Sofia	CFUG
19 november	Genève	Werkgroep Relaties Jongeren- en Studentenorganisaties met de VN
30 november- 2 december	Nikosia	Consultatieve Vergadering

Naast deze bijeenkomsten vonden er ook met regelmaat bilaterale ontmoetingen plaats van bij de PEJSS aangesloten organisaties. De belangrijkste waren :

23-25 augustus	Mariehamn (Finl.)	Seminar van de WFDJ en de NCY *)
4-6 oktober	Budapest	Seminar van de WFDJ en de EYCE *

Bovendien worden van Oosteuropese zijde enige door internationale communistische mantelorganisaties op touw gezette manifestaties toegevoegd aan de lijst van PEJSS-evenementen. In wezen staan deze manifestaties volkomen los van het PEJSS-gebeuren maar zij worden daar op handige wijze bij ondergebracht.

*) Nordic Center Youth, met aangesloten organisaties in Finland, IJsland, Noorwegen en Zweden

***) Ecumenical Youth Council in Europe, met aangesloten organisaties in België, de DDR, Denemarken, Finland, Frankrijk, Groot-Brittannië, Hongarije, Ierland, Italië, Nederland, Oostenrijk, Polen, Portugal, de Sovjet-Unie, Tsjechoslowakije, West-Duitsland, Zweden en Zwitserland. De Nederlandse lid-organisaties zijn de Hervormde Jeugdraad (HJR), de Doopsgezinde Jeugdcentrale (DJC) en het Landelijk Centrum Gereformeerd Jeugdwerk (LCGJ).

Men maakt daarvoor gebruik van de omschrijving :

"de navolgende initiatieven, die geen deel uitmaakten van de activiteiten van het Framework maar waaraan de deelnemende organisaties bereid waren op positieve wijze een bijdrage te leveren, waren geassocieerd met het Actieprogramma 1982". In 1982 werd deze formulering toegepast bij de hieronder genoemde manifestaties

3-13 juli	Szarvas (Hong.)	Zomerkamp over milieu-zaken, organisator: WFDJ i.s.m. de IYF *)
3-5 september	Praag	Internationaal seminar over de overgang van academische opleiding naar werk, organisator : IUS, de Internationale Unie van Studenten, een communistische mantel.
15 september- 15 oktober	Hermioni (Griek.)	Internationaal jeugdtoerismecentrum organisator: BITEJ **), een WFDJ-sub-organisatie.
28-30 oktober	Moskou	Internationaal seminar over de sociaal-economische positie van jonge vrouwen, organisator:WFDJ
6-7 november	Budapest	Bijeenkomst van internationale kinder-organisaties, organisator CIMEA ***), een WFDJ-sub-organisatie.
18 november	Genève	Internationale "briefing" over de stand van zaken m.b.t. de strijd van bevrijdingsbeweging in Zuidelijk Afrika, organisator:WFDJ.

*) International Youth Federation for Environmental Studies and Conservation met aangesloten organisaties in België, Denemarken, Finland, Frankrijk, Groot-Brittannië, Italië, Nederland, Oostenrijk, Zweden en Zwitserland. Het Nederlandse IYF-lid is het NIVON-jongerenwerk, de jongerenafdeling van het Nederlands Instituut voor Volksontwikkeling en Natuurvriendenwerk.

**) De in het internationale spraakgebruik ingeburgerde Franse afkorting van het Internationaal Bureau voor Jongerentoeisme en -uitwisseling.

***) De in het internationale spraakgebruik ingeburgerde Franse afkorting van het Internationale Comité van Kinder- en Adolescentenbewegingen. Het CIMEA, het BITEJ en de SIVSAJ (Internationale Vrijwilligersdienst voor Solidariteit en Vriendschap van Jongeren) opereren vanuit het WFDJ-hoofdkantoor in Budapest.

De voorbereiding voor "Amersfoort"

De belangrijkste van alle bovengenoemde bijeenkomsten was zonder meer de in oktober in Amersfoort gehouden "Europese dialoog van jongeren en studenten over vrede en ontwapening". Deze dialoog stond in het PEJSS-actieprogramma voor 1982 vermeld als de "centrale gebeurtenis". Aanvankelijk waren in de planning slechts twee voorbereidingsbijeenkomsten opgenomen. De moeilijkheden die daarbij naar voren kwamen bleken evenwel nog extra voorbesprekingen noodzakelijk te maken.

De organisatie van de dialoog-conferentie was in handen gelegd van de CENYC en het NPIJ. In het voorbereidingscomité werd echter, net als bij de "centrale gebeurtenis" in 1981 *), door een zeer forse Oosteuropese delegatie zitting genomen, zodat het er in de praktijk op neerkwam dat de WFDJ een aan de CENYC gelijkwaardige inbreng had.

In het Westduitse Marburg werd eind maart met de gesprekken begonnen. Over de in Amersfoort te behandelen onderwerpen werd in grote lijnen overeenstemming bereikt. De eerste moeilijkheden ontstonden rondom het voorstel van de westerse conservatieve jongerenorganisatie DEMYC **) om ook Amerikaanse jongeren uit te nodigen. De oplossing van dat probleem werd echter verschoven naar de tweede voorbereidingsbijeenkomst die voor augustus (in het Finse Kiljava) op het programma stond.

Daar werden de in Amersfoort te bespreken thema's op basis van een NPIJ-voorstel verder uitgewerkt. Opvallend daarbij was het dat de Oost-Europeanen akkoorden gingen met het opvoeren op de agenda van het subthema "militaire dienst, gewetensbezwaren, vervangende dienstplicht". Het moet hen toch duidelijk zijn geweest dat dit onderwerp van westerse kant gebruikt zou kunnen worden om het gebrek aan vrijheid op dit terrein in het Oostblok aan de kaak te stellen. Daarna kwam opnieuw de kwestie van de Amerikaanse deelname aan de orde. Een argument dat voor het uitnodigen van delegaties uit de Verenigde Staten en Canada pleitte was de uitdrukkelijk band die het Framework met de Helsinki-conferentie voor veiligheid en samenwerking in Europa heeft.

*) Europese Jeugd- en Studentenconferentie over Milieu, 6-8 november 1981 in Zweden (Bommersvik)

**) Democratic Youth Community of Europe, waarin de jongerenorganisatie van de Britse Conservatieve Partij de hoofdrol speelt.

Aan die conferentie en de daaruit voortvloeiende vervolgconferenties, zoals momenteel de zich nog steeds voortslepende vervolgconferentie in Madrid, werd en wordt door beide Noord-Amerikaanse landen deelgenomen. Maar daartegenover stond dat de PEJSS-bijeenkomsten zich tot dan toe zuiver tot Europese deelname beperkt hadden. De Oosteuropese vertegenwoordigers in het voorbereidingscomité voor "Amersfoort" zullen terdege beseft hebben dat het toegeven aan de westerse wens tot gevolg zou hebben dat de langzaam toenemende kritische houding - inmiddels was het niet meer alleen de conservatieve DEMYC die zich tegen Oosteuropese initiatieven verzette, maar begon ook de CENYC kritische geluiden te laten horen - door Noordamerikaanse deelname aan kracht zou winnen.

Men kwam er in Kiljava niet uit. Daardoor was een extra voorbereidingsbijeenkomst noodzakelijk. Deze werd op 1 september in Frankfurt am Main gehouden nog geen twee weken na Kiljava. Het geïmproviseerde karakter van die ontmoeting wordt pas goed duidelijk als men weet dat deze vergadering plaatsvond op de luchthaven van Frankfurt.

Maar het compromis werd bereikt. De American Council of Young Political Leaders zou worden uitgenodigd om als waarnemer de dialoogconferentie in Amersfoort bij te wonen. Als tegenwicht daartegen wisten de internationale communistische mantelorganisaties gedaan te krijgen dat zij uitnodigingen mochten versturen naar hun Noordamerikaanse lid-organisaties om eveneens als waarnemer aanwezig te zijn. Bovendien, zo werd afgesproken, had de regeling "een zuiver ad hoc karakter, derhalve van toepassing op slechts deze bijzondere gelegenheid, zonder precedentwerking voor andere Framework-activiteiten".

Toch waren daarmee kennelijk nog niet alle problemen opgelost want er werd tevens vastgelegd dat direct voorafgaand aan de dialoogconferentie de voorbereidingswerkgroep in Amersfoort nog een keer bijeen zou komen. Dit gegeven leidt tot de veronderstelling dat reeds in Frankfurt (en wellicht ook al in Kiljava) die zaken ter sprake zijn gekomen die later (met name in Sofia en Nikosia, zie hieronder) tot nog grotere onenigheid zouden leiden.

Amersfoort : een "openhartige" dialoog

Van 14 tot en met 17 oktober 1982 kwamen in het Evert Kupersoord 170 vertegenwoordigers uit 22 landen bijeen voor de Europese dialoog van jongeren en studenten over vrede en ontwapening. Na afloop zou het perscommuniqué spreken over een "openhartige atmosfeer". Deze dubbelzinnige formulering, die in westerse ogen duidt op echte, open en dientengevolge soms heftige discussie, waarbij de mogelijkheid bestaat ook zaken aan de orde te stellen die de

gesprekspartner niet altijd even prettig vindt, heeft in het Oostblok-jargon een zuiver negatieve klank. "Openhartige" besprekingen betekenen voor Oost-europese onderhandelaars niets anders dan ruzie of op z'n minst onenigheid. Die onenigheid lag nog niet eens zo zeer in de bespreking van de officiële conferentie-onderwerpen zelf. Weliswaar werd , de Hongaarse secretaris-generaal van de WFDJ, uitgebreid lastig gevallen met vragen over het voorspelbaar controversiële onderwerp dienstweigeren -

"In mijn land, Hongarije, is er, voor zover ik weet, één politieke dienstweigeraar. Hij zit momenteel een gevangenisstraf uit van vijf jaar. Voorts is er nog een klein aantal jongeren dat om andere redenen dienst heeft geweigerd. Deze hebben drie jaar gevangenisstraf gekregen" *)

-, maar daarin zat voor de Oost-Europeanen niet de grootste moeilijkheid. Westerse PEJSS-organisaties maakten van "Amersfoort" gebruik om enkele diepgravende problemen rond de voortgang van de pan-europese jongerensamenwerking aan de orde te stellen.

Daarbij spitsten de "openhartige" besprekingen zich vooral toe op de vraag welke onderwerpen ter sprake mochten komen bij bijeenkomsten van de PEJSS-werkgroep Europese Veiligheid (mensenrechten in Oost-Europa) en het gebrek aan bereidheid van Oostblok-zijde om actuele vraagstukken van wereldpolitiek (Afghanistan) aan de orde te stellen binnen PEJSS-kader.

De aandacht die bijvoorbeeld het Oostduitse partijdagblad Neues Deutschland aan de dialoog-conferentie besteedde was dan ook tekenend. Twee kleine artikeltjes waarin niet veel meer werd gezegd dan dat de conferentie was geopend respectievelijk afgesloten **). Het blad van de WFDJ, World Youth, kon zich er niet zo gemakkelijk van afmaken. Na met enige nadruk vermeld te hebben dat de bijeenkomst was toegesproken door een officiële vertegenwoordiger van het ministerie van CRM - een dergelijk officieel tintje wordt van Oost-europese zijde altijd hogelijk gewaardeerd - stelde World Youth :

"Het was echter betreurenswaardig (...), dat sommige personen, die een organisatie vertegenwoordigen die bekend staat om haar destructieve houding, Dialoog opvatten als confrontatie. Zij waren niet bereid echte discussie over ontwapeningsaangelegenheden aan te gaan, maar zochten naar onderwerpen die niets met de aan de orde zijnde zaken van doen hadden.

*) Zie "Het Madrid van de jongeren" in Oost-Europa Verkenningen, december 1982

**) Neues Deutschland, 16/17 oktober en 18 oktober 1982.

Zelfs trachten zij aan anderen een discussie over die onderwerpen op te dringen" *)

Het World Youth-artikel besloot met de mededeling dat de WFDJ-delegatie samen met het ANJV, de jongerenorganisatie van de CPN, een bezoek aan het Anne Frank-huis had gebracht **). Boven de beschrijving van dat bezoek stond in World Youth het kopje "In plaats van een slotdocument". Op die manier trachtte het blad de indruk te wekken alsof in Amersfoort overeengekomen was maar niet over een officieel slotcommuniqué te overleggen en in plaats daarvan naar het Anne Frank-huis te gaan. Er was in werkelijkheid slechts een reden - gebrek aan overeenstemming - voor het niet tot stand komen van een dergelijk document, maar kennelijk vond World Youth het wat te pijnlijk om dat zijn lezers uit te leggen.

Een gezamenlijke persverklaring was het maximaal haalbare. Met spanning werd dan ook uitgezien naar de verder in 1982 op het PEJSS-programma staande bijeenkomsten, te weten een vergadering van de consultatieve follow-up groep in Sofia in november en de officiële consultatieve vergadering in Nikosia, eind november/begin december (zie onder).

Merkwaardige zaken rond "Amersfoort"

Enkele opmerkelijke zaken rondom de Oosteuropese aanwezigheid bij de jongeren-dialoog verdienen aparte vermelding omdat zij tekenend zijn voor de wijze waarop de communistische mantelwereld tracht het Framework-gebeuren voor eigen doeleinden te gebruiken, een benadering die niet zonder gevolgen is gebleven voor de westerse houding in PEJSS-verband.

Allereerst was daar de uiterst zware delegatie waarmee met name de WFDJ aan de besprekingen deelnam .De WFDJ is officieel niet meer dan een van de 28 aan de PEJSS deelnemende organisaties. Toch behoorden 40 van de 170 congressangers tot de WFDJ of daarbij aangesloten nationale organisaties. Daarbij kan nog de aanwezigheid van 3 CIMEA-vertegenwoordigers opgeteld worden. Het CIMEA is immers, zoals eerder toegelicht, een WFDJ-filiaal.

Bovendien bedienen de mantel-vertegenwoordigers zich nogal eens van verschillende petten. Zo was in Kiljava als vertegenwoordiger van de KMO, de overkoepelende Sovjet-jongeren-organisatie. In Amersfoort vertegenwoordigde

*) World Youth, nr. 12/1982. In de "destructieve organisatie" zal waarschijnlijk een sneer in de richting van de DEMYC gelezen moeten worden.

**) Het ANJV is overigens geen lid van de WFDJ; het gezamenlijk optreden van ANJV en WFDJ wekte dan ook enige verwondering in niet tot de CPN behorende pro-Sovjet-kring.

hij het CIMEA. Hetzelfde geldt voor de Hongaar , die tot Amersfoort nog politiek medewerker van de WFDJ was, maar op 15 oktober *) benoemd werd tot secretaris-generaal van CIMEA.

Behalve de op de officiële deelnemerslijst genoemde WFDJ-vertegenwoordigers waren nog twee WFDJ-medewerksters (en) in Amersfoort. Voorts werden vier leden van de WFDJ-delegatie opgevoerd als vertegenwoordigers van de WFDJ-pers. De noodzaak daarvan ontgaat een ieder als men bedenkt dat het eerdergenoemde World Youth-artikel uiteindelijk geschreven zou worden door , politiek medewerker van de WFDJ, die zich overigens in Amersfoort liet aandienen als vertegenwoordiger van de FDJ, de Oostduitse jongerenorganisatie. Er waren daarnaast overigens nog vertegenwoordigers van ADN, het Oostduitse persbureau, en de DDR-TV, terwijl Komsomolskaja Pravda zijn Bonner correspondent naar Amersfoort zond. De totale Oostblok-aanwezigheid (in Amersfoort meer dan een kwart) lijkt enigszins buiten proporties als men berekent dat driekwart van de PEJSS-organisaties in het geheel geen Oosteuropese leden heeft en bovendien bij het overblijvende kwart niet alleen organisaties uit Oost-Europa maar ook uit westerse en neutrale landen zijn aangesloten. Toch hoeft de Oosteuropese inbreng, zuiver getalsmatig gezien, geen verwondering te wekken, omdat het van het begin van het PEJSS-proces de uitgesproken wens van westerse zijde is geweest zoveel mogelijk evenwicht tussen de drie delen van Europa te verkrijgen. Overeind blijft echter de top-zware inbreng/met name de WFDJ. In Amersfoort waren 13 van de 16 Europese leden van de WFDJ-leiding **) aanwezig, terwijl bovendien op basis van de eerder gemaakte compromis-afspraken de Young Workers Liberation League (V.S.) vertegenwoordigde, een bij de WFDJ aangesloten organisatie namens welke tot kort voor Amersfoort nog deel van de WFDJ-leiding had uitgemaakt. Enkele weken voor de jongeren-dialogoog ***) hadden en , respectievelijk secretaris-generaal en vice-president van de WFDJ nog een extra bezoek aan ons land gebracht. Bij die gelegenheid vond speciaal WFDJ-CENYC-overleg plaats, waarbij ook de Westduitser

*) CIMEA-information, 1983/1. Een benoeming in de Amersfoortse wandelgangen ?

***) Het WFDJ-bureau telt in totaal 41 leden: een president, acht vice-presidenten, een secretaris-generaal, twee plv.secretarissen-generaal, zeventien secretarissen , een penningmeester en elf politieke medewerkers.

***) Op 20 en 21 september 1982 in Amsterdam

WFDJ-penningmeester, aanwezig was. Aangenomen moet worden dat de WFDJ bij die gelegenheid geprobeerd heeft de CENYC nog van de weg van een meer kritische opstelling af te houden.

Na Amersfoort : echt ruzie

Nog verdergaande problemen dan in Amersfoort al aan de dag getreden waren kwamen naar voren op de zitting van de consultatieve follow-up groep (CFUG) in Sofia. Op 5 en 6 november troffen daar vertegenwoordigers van PEJSS-organisaties elkaar om de nog op het programma staande jaarlijkse consultatieve vergadering voor te bereiden *).

Alhoewel men het op meer punten steeds ingrijpender oneens bleek te worden richtte het debat zich vooral op twee verzoeken van organisaties die tot het Framework toegelaten wilden worden. Van westerse zijde was het voorstel gedaan de Europese Unie van Joodse Studenten (EUJS) als PEJSS-organisatie te accepteren. Van Oosteuropese kant lag er al een tijdje het verzoek de Jongerencommissie van de (Praagse) Christelijke Vredesconferentie (CVC) toe te laten.

De EUJS is een overkoepelende organisatie van Joodse studentenbonden in meerdere Europese landen. De band met Israël maakt de EUJS in Oostblok-ogen echter tot een niet-Europese organisatie, waarbij zonder twijfel bedacht moet worden, dat de WFDJ sinds haar laatste congres **) een Libanese voorzitter heeft ***) en bovendien de GUPS, de Palestijnse studentenorganisatie, een zeer gewaardeerd lid van de IUS is.

De CVC-jongerencommissie wordt aan westerse kant als niet geloofwaardig beschouwd, omdat deze "confessionele" mantelorganisatie voor zover bekend tot aan het moment van de aanvraag niet over een jongerencommissie beschikte en bovendien geen aparte jongerenafdelingen in de diverse landen heeft. De ruzie over de beide aanvragen kon in Sofia niet worden bijgelegd. De zaak werd zonder advies vooraf verwezen naar de consultatieve vergadering, waarbij aan de gastheer van die vergadering verzocht werd de EUJS en de CVC-jongeren-

*) Aan de CFUG-vergadering in Sofia werd door 44 jongeren deelgenomen. Daaronder waren 19 WFDJ- en 10 IUS-vertegenwoordigers

**) 3-6 juni 1982 in Praag.

***) , vertegenwoordiger van de Unie van Democratische Jongeren van Libanon.

commissie als waarnemer uit te nodigen.

De consultatieve vergadering werd gehouden in Nikosia op Cyprus. De organisatie was in handen van de POFNE, de Pan-cypriotische federatie van studenten en jonge wetenschappers, het Cypriotische lid van de internationale mantel IUS. De Oosteuropaanen bleven zich verzetten tegen het lidmaatschap van de EUJS. De CVC-jongerencommissie liet in Nikosia verstek gaan in verband met een terzelfdertijd gehouden zitting van het CVC-presidium in New Delhi.

De discussie over de EUJS-toetreding leidde niet tot enig resultaat maar nam wel zoveel tijd in beslag dat men aan een ander, al van verder terug daterend heet hangijzer, het Technisch Secretariaat, niet eens toe kwam. Het Technisch Secretariaat (TS) is het enige door de raamwerk-overeenkomst van oktober 1980 in het leven geroepen permanente lichaam van de PEJSS. De uitoefening van de eraan verbonden functies werd in eerste instantie toegewezen aan de WFDJ en het TS is sindsdien dan ook in het WFDJ-hoofdkantoor in Budapest gevestigd. Daardoor beschikt de WFDJ over extra mogelijkheden om het PEJSS-proces zoveel mogelijk naar haar hand te zetten. Het eerder beschreven procédé van het in PEJSS-jaaroverzichten opnemen van geheel van de PEJSS los staande mantelactiviteiten is slechts een voorbeeld van die mogelijkheden.

Het TS moet volgens de oorspronkelijke afspraken eens in de twee jaar verhuizen naar een andere bij het Framework aangesloten organisatie. De CENYC (met zetel in Brussel) had al bij eerdere gelegenheden aangeboden een deel van de taken van het TS over te nemen. Slechts een deel, aangezien de uitoefening ervan nogal wat meer kost dan uit de bijdragen van alle bij de PEJSS aangesloten organisaties bekostigd kan worden. De WFDJ voert nu als maandsalarissen voor de beide (part-time)-medewerkers van het TS op de PEJSS-begroting een gezamenlijk bedrag op van nog geen 520 gulden. Naar Westeuropese maatstaven zal men voor dat geld in Brussel geen personeel weten te vinden. Bovendien brengt de WFDJ de PEJSS geen drukkosten in rekening. Maar, zoals gezegd, het TS kwam in Nikosia niet eens meer aan de orde en blijft dientengevolge vooralsnog gewoon in Budapest.

De gevolgen voor 1983

Het eerste gevolg van de impasse waarin de pan-europese jongerensamenwerking geraakt is, is de noodzaak van een extra-zitting van de consultatieve vergadering. Afsproken is dat deze in juni a.s. in West-Duitsland zal plaatsvinden. Of men daar uit de problemen weet te komen is zeer de vraag. Wel is reeds nu vastgesteld dat de aanvragen van de beide aspirant-leden pas weer

op de volgende reguliere consultatieve vergadering (eind dit jaar) aan de orde zullen komen.

Gezamenlijke activiteiten zullen tot juni als gevolg van de onduidelijke situatie niet of nauwelijks plaatsvinden. Over een door de Oost-Europeanen zo zeer gewenste Wereldontwapeningsconferentie van Jongeren en Studenten, die bij voorkeur deze zomer had moeten plaatsvinden en waarvoor het pan-europese samenwerkingsverband de basis had moeten vormen, is al geruime tijd niets meer vernomen. Op het Europese terrein, waar andere mantelorganisaties uiterst actief zijn met het voorbereiden van grote manifestaties gericht op de besluitvorming met betrekking tot de modernisering van middellange afstandskernwapens door de NATO, zijn de WFDJ en de IUS dan ook opvallend stil.

Een niet bijster geslaagde poging om die stilte toch nog te doorbreken vormde een door de WFDJ kennelijk inderhaast georganiseerde internationale vredesbijeenkomst die onder de titel "Jongeren-vredeswerk; nieuws en gezichts punten" op 23 en 24 april j.l. in West-Berlijn werd gehouden. De westerse pers besteedde nagenoeg geen aandacht aan de bijeenkomst. Op het programma staat voorts een "vredesbijeenkomst van de jeugd uit socialistische landen" (in mei in Potsdam, organisator opnieuw de WFDJ), maar een dergelijke interne bijeenkomst mist per definitie de propagandistische waarde die aan bredere ontmoetingen wordt toegekend. Dat bezwaar geldt ook, zij het in iets mindere mate, voor de plannen van de met de WFDJ verbonden sub-organisaties in West-Duitsland, Frankrijk en Griekenland om in de loop van mei vredesfestivals voor jongeren te houden *). Ondertussen probeert ook de IUS nog te doen wat zij kan door het organiseren van enkele vredeskampen deze zomer. Maar het zal toch allemaal niet datgene zijn wat de internationale mantelwereld op jongerenterrein zich als resultaat van het pan-europese overleg zal hebben voorgesteld.

Het zal interessant zijn te zien of de Oosteuropese onderhandelaars er straks op de buitengewone consultatieve vergadering van de PEJSS in juni blijk van geven lering uit de ervaring van deze gemiste kans getrokken te hebben.

*) Totnutoe is alleen bekend geworden dat het jongerencomité van de met de PCF verbonden Mouvement de la Paix op 14 en 15 mei a.s. in Bordeaux zo'n festival organiseert.